

МОНГОЛ УЛС

Хамтын ажиллагааны “Тогтвортой хөдөө аж ахуй” төсөл

Монгол Улсад уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицсон, тогтвортой ХАА болон ХАА-н зөвлөх үйлчилгээг хөгжүүлэх мэргэжлийн харилцан яриа хэлэлцээ

Монгол орны хөдөө аж ахуй

ХАА-н салбар нь Монгол улсын эдийн засгийн тулгуур салбаруудын нэг бөгөөд нийт хөдөлмөр эрхлэгчдийн 20 гаруй хувь нь тус салбарт ажиллаж байна. «Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого» баримт бичиг нь хөдөө аж ахуйн бодлогын үндсэн чиглэл, Монгол улсын Засгийн газрын зорилгуудыг тодорхойлдог. Өрсөлдөх чадвартай, тогтвортой хөдөө аж ахуйн хөгжил нь хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүнээр дотоодын хэрэгцээг хангахад улмаар импортын хүнсээс хамааралтай байдлыг бууруулахад чиглэж байна.

Төсөл

Герман-Монголын хамтын ажиллагааны Тогтвортой ХАА төсөл нь 4-р үе шатандаа ХААЗД, УАӨ-д дасан зохицсон тогтвортой тариалангийн технологи, хөдөө аж ахуйн зөвлөх үйлчилгээ гэсэн үндсэн чиглэлүүдээр ХХААХҮЯ болон бусад түнш байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа үргэлжлүүлнэ. Төсөл нь бодлогын зөвлөх үйлчилгээнээс гадна салбарын боловсон хүчнийг чадавхжуулах, мэргэжил, аргазүйн мэдлэг олгох, салбарын голлох байгууллагуудыг институцийн хувьд бэхжүүлэхээр ажиллаж байна. Төслийн зорилгот бүлэг нь ХХААХҮЯ болон аймгуудын ХХААГ-уудын мэргэжилтнүүд, ААН-үүд, боловсрол, эрдэм шинжилгээний байгууллагууд юм.

Төслийн зорилго

- Тариалангийн салбарын эрх зүйн орчныг шинэчлэх
- Зөвлөх үйлчилгээний бүтэц тогтолцоог бүрдүүлэх, зорилтот бүлгийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн зөвлөх үйлчилгээг үзүүлэх
- Салбарын байгууллагуудыг институцийнх нь хувьд бэхжүүлэх
- Сургалт, танилцах аялал г.м. арга хэмжээнүүдээр дамжуулан боловсон хүчнийг чадавхжуулах
- ХАА-н мэргэжлийн харилцан яриа хэлэлцээг үндэсний болон олон улсын түвшинд өргөжүүлэх

Тогтвортой хөдөө аж ахуй төсөл нь түнш байгууллагуудтайгаа хамтран таримал ургамлын үр, сортын чиглэлээр талбайн сургалтуудыг зохион байгуулж ажилласан.

ТӨСЛИЙН НЭР
Герман-Монголын хамтын ажиллагааны Тогтвортой хөдөө аж ахуй төсөл

ХЭРЭГЖИХ ХУГАЦАА
2022 оны 1 сараас 2024 оны 12 сар дуустал

4-р үе шат

- ХАА-н зөвлөх үйлчилгээ
- Газар тариалан
- Үр, сортын тогтолцоо, эрх зүй, сортын хамгаалал
- УАӨ-н сааруулалт, дасан зохицол

Германы Бундестагийн тогтоолын үндсэн дээр хөхиүлэн дэмжсэн:

Холбооны Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам

МОНГОЛ ОРНЫ ОНЦЛОГ
Монгол Улс нь хүн амын нягтаршил сийрэг, ашигт малтмалын арвин их нөөцтэй. Монгол орны хөдөө аж ахуйн салбарт уламжлалт, нүүдлийн мал аж ахуй голлодог бөгөөд газар тариалан эрхлэхэд уур амьсгал нь эрс тэс, өвөл нь хүйтэн, тариалалтын улирал маш богино байдаг.

Үр дүн, амжилт

Төсөл нь ХХААХҮЯ-нд салбарын хууль, эрх зүйн баримт бичгүүдийг боловсруулахад мэдээлэл, зөвлөгөө өгч хамтран ажилладаг. Таримал ургамлын үр, сортын тухай хуулийг шинэчлэн найруулахад Холбооны Сортын Агентлагтай хамтран ажилласан ба тус хуулийг 2021 онд УИХ баталсан. Төсөл нь сургалтуудаас гадна тодорхой сэдвийн хүрээнд гарын авлага, судалгаа, шинжилгээ, бодлогын зөвлөмжүүдийг хэвлэн нийтлүүлдэг.

Төслийн хамтрагч

- Монгол Улсын Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам (ХХААХҮЯ)

Төслийн түнш байгууллагууд

- Хөдөө аж ахуйн их сургууль (ХААИС)
- Ургамал, газар тариалангийн хүрээлэн (УГТХ)
- Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн судалгаа хөгжлийн төв (ХХААХҮСХТ)
- Монголын тариаланчдын үндэсний холбоо (МТҮХ)
- Ургамал хамгааллын эрдэм шинжилгээний хүрээлэн (УХЭШХ)
- Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар (МХЕГ)

Хэрэгжүүлэгч байгууллагууд

**ГЕРМАН-МОНГОЛЫН ХАМТЫН
АЖИЛЛАГААНЫ "ТОГВОРТОЙ
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ" ТӨСӨЛ**

Герман-Монголын хамтын ажиллагааны

Тогтвортой хөдөө аж ахуй төсөл

Засгийн газрын IХа байр
Энхтайваны өргөн чөлөө 16А
13381 Улаанбаатар, Монгол Улс

www.dmkn.de/mn

И-мэйл: project.mn@iakleipzig.de

Facebook

ХХАААЯ-ны Хамтын ажиллагааны хөтөлбөр

Хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийн төслүүд нь ЖиЭФЭЙ Консалтинг Групп ХХК-аар дамжин Холбооны Хүнс, хөдөө аж ахуйн яамны санхүүжилттэй хэрэгждэг.

ЭРХЛЭН ГАРГАСАН
IAK Agrar Consulting GmbH
Bornauer Str. 16
04288 Leipzig
Утас: +4934297 714-0
www.iakleipzig.de
info@iakleipzig.de

ТЕКСТ
ТХАА төсөл

ЗУРГИЙН ЭХ СУРВАЛЖ
Хуудас 1:
С. Отгонтуяа/ ТХАА төсөл
Хуудас 2:
Д. Ганзориг/ ТХАА төсөл

ЭХ БЭЛТГЭЛ, ДИЗАЙН
K-tiv.com, Берлин хот
Pauline De Langre
Michael Berger

2022 оны 3-р сард хэвлэв.